

2024 Yılı'nın Üçüncü Çeyreğinde Sektörün Aktif Büyüklüğü 30 Trilyon 518.7 Milyar TL Oldu.

Bankacılık Sektörü Bilançosu					Değişim (%)		
(milyar TL)	2023 III (A)	2023 IV (B)	2024 II (C)	2024 III (D)	(D)-(A)	(D)-(B)	(D)-(C)
Nakit Rezervler	3044.28	3336.57	3753.41	4078.12	34.0	22.2	8.7
Men. Değ. Port.	3574.66	3969.93	4587.94	4893.87	36.9	23.3	6.7
Krediler	10709.54	11677.13	13851.87	15014.39	40.2	28.6	8.4
TGA	168.19	191.89	216.61	263.72	56.8	37.4	21.7
Diğer Aktifler	3603.01	4375.36	5646.32	6268.59	74.0	43.3	11.0
AKTİFLER	21099.69	23550.89	28056.16	30518.69	44.6	29.6	8.8
Mevduat	13306.49	14851.97	16465.58	17835.27	34.0	20.1	8.3
Mevduat Dışı Kayn.	5895.24	6546.00	9125.06	10039.79	70.3	53.4	10.0
Özkaynaklar	1897.96	2152.92	2465.51	2643.63	39.3	22.8	7.2
PASİFLER	21099.69	23550.89	28056.16	30518.69	44.6	29.6	8.8
	Ocak-Eylül 2023		Ocak-Eylül 2024		Yıllık % değişim		
Dönem Net Karı	438.90		460.40		4.9		
Kaynak: BDDK							

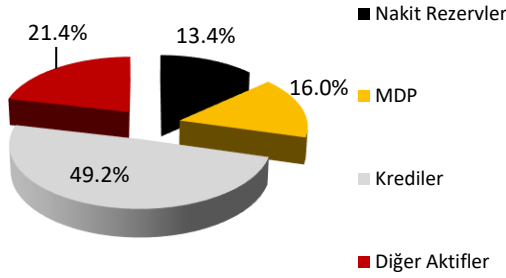
- Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2024 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %44.6 artışla 30 trilyon 518.7 milyar TL gerçekleşti.
- Krediler yıllık bazda %40.2 artışla 15 trilyon 14.4 milyar TL gerçekleşti. Ticari kredilerdeki yükseliş, kredilerin yıllık artış hızının yükselmesinde etkili oldu.
- Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre %56.8 artışla 263.7 milyar TL gerçekleşti.
- Menkul değerler portföyü (MDP), üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre %36.9 artışla 4 trilyon 893.9 milyar TL gerçekleşti.
- Mevduatlar 2024 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %34 artarak 17 trilyon 835.3 milyar TL gerçekleşti.
- Mevduat dışı kaynaklar (MDK) yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %70.3 artışla 10 trilyon 39.8 milyar TL gerçekleşti.
- Sektörün dönem net kârı üçüncü çeyrekte yıllık bazda %4.9 artışla 460.4 milyar TL oldu.

Bankacılık Sektörü Bilançosu

1. Aktifler

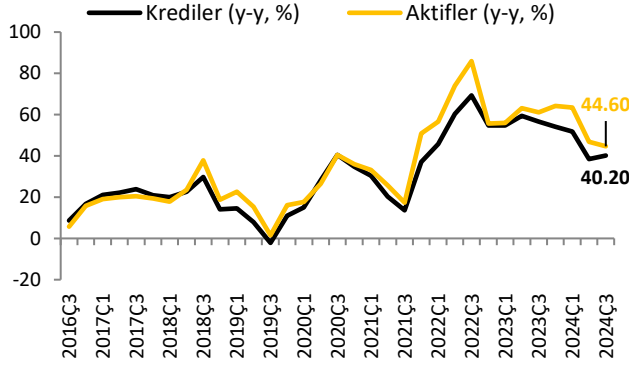
Grafik 1

Toplam Aktifler

Kaynak: BDDK

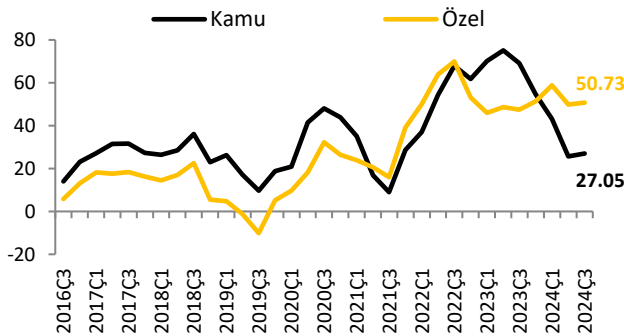
Grafik 2

Kaynak: BDDK, TCMB

Grafik 3

Mevduat Bankalarında Yıllık Kredi Büyümesi (%)

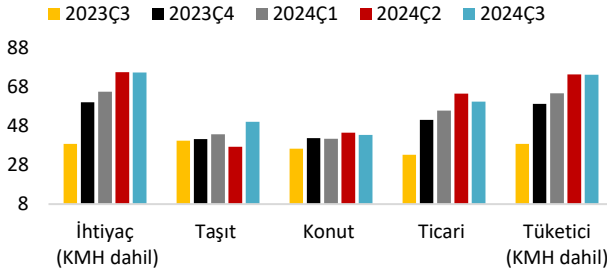
Kaynak: BDDK, TCMB, VakıfBank

2024 yılının üçüncü çeyreğinde sektörün aktif büyüklüğünün %49.2'sini krediler, %16'sını menkul değerler portföyü (MDP), %13.4'ünü nakit rezervler ve %21.4'ünü diğer aktifler oluşturdu. Yılın üçüncü çeyreğinde, kredilerin toplam aktifler içindeki payı bir önceki çeyreğe göre 0.2 puan, MDP'nin payı 0.3 puan ve nakit rezervlerin payı 0.02 puan gerilerken; diğer aktiflerin payı 0.5 puan yükseldi. Böylece krediler %49.2 pay ile sektörün en büyük aktif kalemi olmayı sürdürdü.

Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2024 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %44.6 artışla 30 trilyon 518.7 milyar TL gerçekleşti. Aktiflerin yıllık artış hızı Temmuz ayında gerilediği %43'ten %44.6'ya yükselmiş olsa da son zamanların düşük seviyesinde kaldı. Krediler bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %40.2 oranında artarak 15 trilyon 14.4 milyar TL gerçekleşirken, kredilerin yıllık artış hızı Temmuz ayında gerilediği son üç yılın en düşük seviyesi olan %36.9'dan yükselerek %40.2 gerçekleşti. Söz konusu yükselişte ticari kredilerin yıllık artış hızındaki yükseliş etkili oldu.

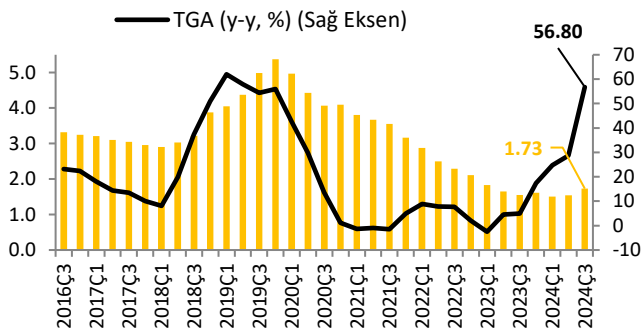
2023 yılının ilk üç çeyreğinde kamu bankaları ile özel bankaların yıllık kredi büyümeleri arasındaki belirgin bir şekilde açılan makas, yılın son çeyreğinde baz etkisiyle bir miktar kapanmıştı. 2024 yılında ise aradaki makasın bir önceki yıla göre ters yönlü olarak tekrar açıldığı görülüyor. Öte yandan üçüncü çeyrekte her iki banka grubunda da kredilerin yıllık artış hızı arttı. Özel bankaların yıllık kredi büyümesi ikinci çeyrekteki %49.85'ten üçüncü çeyrekte %50.73 yükselirken, kamu bankalarının yıllık kredi büyümesi %25.6'dan %27.05'e yükseldi.

Grafik 4 TL Cinsi Kredilere Uygulanan Faiz Oranı (3 aylık ortalama, %)

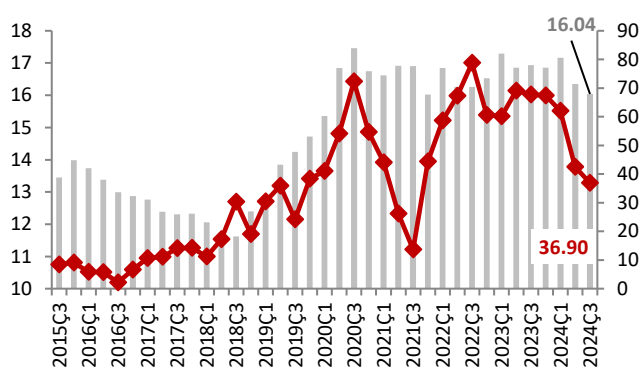
Kaynak: TCMB

Grafik 5 Kredilerin Takibe Dönüşüm Oranı (%)

Kaynak: BDDK

Grafik 6 MDP/Aktifler

Kaynak: BDDK

2024 yılının üçüncü çeyreğinde toplam kredilerin %76.8'ini oluşturan ticari krediler, yıllık bazda %39.1 artarak 11 trilyon 524.6 milyar TL gerçekleşti. Bireysel krediler ise yıllık bazda %43.9 artışla 3 trilyon 489.8 milyar TL'ye yükseldi. Faiz oranlarındaki yüksek seyirle birlikte bireysel kredilerin yıllık artış hızındaki yavaşlama üçüncü çeyrekte de devam ederken, ticari kredilerin yıllık artış hızının ise yükseldiği görülüyor. Ticari kredilerdeki yükselişte yabancı para cinsi ticari kredilerdeki artış belirleyici oldu.

Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) 2024 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %56.8 artışla 263.7 milyar TL gerçekleşti. TGA'nın yıllık artış hızı %56.8 ile Ekim 2019'dan bu yana ki en yüksek seviyeye çıktı. Kredilerin yıllık artış hızında bir yıldan uzun süredir yaşanan düşüşün yarattığı birikimli etki sonucu üçüncü çeyrekte takipteki kredilerde sert bir artış yaşandı. Kredilerin takibe dönüşüm oranı ise Mayıs 2023'ten bu yana ki en yüksek seviye olan %1.73'e çıktı.

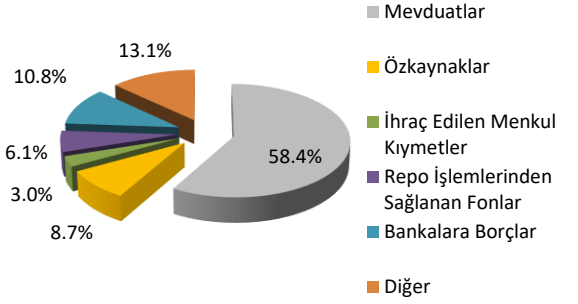
Menkul değerler portföyü (MDP), 2024 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %36.9 artışla 4 trilyon 893.9 milyar TL gerçekleşti. TCMB'nin zorunlu karşılık olarak menkul kıymet tutulması kararının gevşetilmesinin etkisiyle MDP'nin yıllık artış hızında 2023 yılının ikinci yarısında başlayan kısmî düşüş, 2024 yılının ilk çeyreğinde hızlanmıştı. TCMB'nin Mayıs ayında aldığı kararla MDP uygulamasını tamamen sonlandırmasının etkisiyle üçüncü çeyrekte MDP'nin yıllık artış hızındaki düşüş devam etti.

2. Pasifler

2024 yılının üçüncü çeyreğinde mevduatlar, toplam pasifin %58.4'ünü, mevduat dışı kaynaklar %32.9'unu, özkaynaklar ise %8.7'sini oluşturdu. Bir önceki çeyreğe göre mevduatların toplam pasifler içindeki payı 0.2 puan; özkaynakların payı 0.1 puan azalırken; mevduat dışı kaynakların payı ise 0.4 puan arttı. Mevduat dışı kaynakların payındaki artışta, ihraç edilen menkul kıymetlerin payındaki artış etkili oldu.

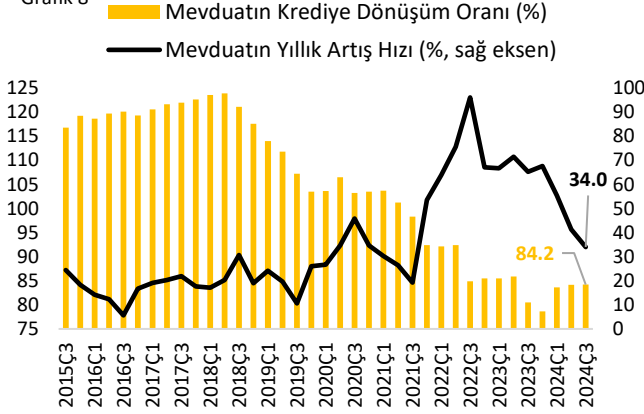
Grafik 7

Toplam Pasifler

Kaynak: BDDK

Grafik 8

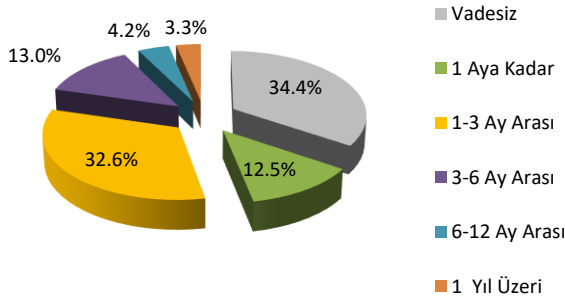

Kaynak: BDDK

Mevduatlar 2024 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %34 artarak 17 trilyon 835.3 milyar TL gerçekleşti. Mevduatın yıllık artış hızı 2024 yılının ikinci çeyreğindeki %41.3'ten üçüncü çeyrekte %34'e geriledi. Söz konusu gerilemede, TP mevduatın yıllık artış hızındaki sert gerileme belirleyici oldu. YP mevduatın yıllık artış hızı, ikinci çeyrekteki %56.9'dan üçüncü çeyrekte %41.7'ye gerilerken; YP mevduatın yıllık artış hızı ise %21'den %22.9'a yükseldi.

Grafik 9

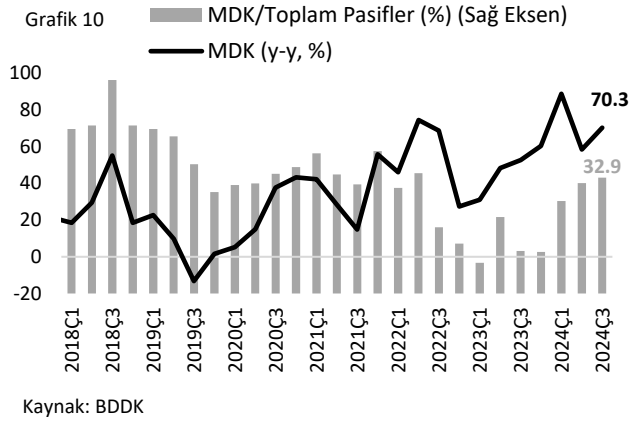
Vade İtibariyle Mevduatların Toplam Mevduat İçindeki Payı

Kaynak: BDDK

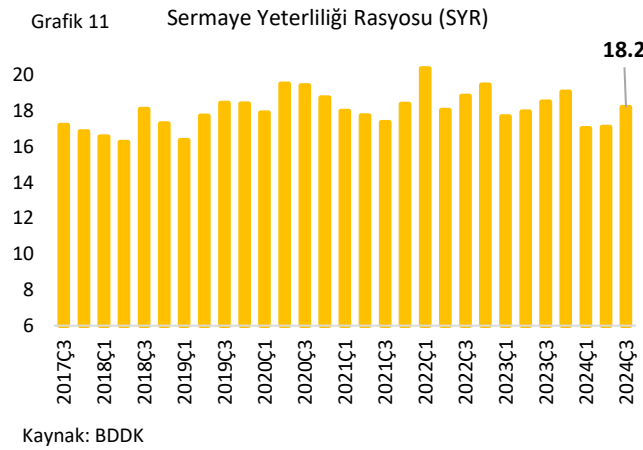
2024 yılının üçüncü çeyreğinde mevduatlar, vadeli mevduatlarda yoğunlaştı. Vadesiz mevduatların toplam mevduatın %35.3'ünü oluşturduğu üçüncü çeyrekte, 1-3 ay arası vadeli mevduatlar %29.2'sini, 3-6 ay arası vadeli mevduatlar ise %14.2'sini oluşturdu. Üçüncü çeyrekte en hızlı artışın görüldüğü vade türü yıllık bazda %67.5 artışla 6-12 ay arası vadeli mevduatlar oldu. Öte yandan söz konusu vade türünde yıllık artışın ikinci çeyrekteki %254.9'dan sert şekilde gerilediği görülüyor. Aynı vade türünde yıllık artış oranı Şubat'ta %549.1'e kadar çıkmıştı. Kredi kullanımlarının azalması ve mevduat faizlerinin yükselmesiyle birlikte geçmiş aylarda yaşanan hızlı

yükselişlerin ardından söz konusu vade türündeki yıllık artışın yavaşlamasında baz etkisi belirleyici oldu. 6-12 ay arası vadeli mevduatın yıllık artış hızının yavaşlamasıyla birlikte söz konusu vade türünün toplam içindeki payı da bir önceki çeyrekteki %7.3'ten %4.2'ye geriledi. İkinci en sert artış %64.7 ile 1-3 ay arası vadeli mevduatlarda görüldü. Böylece 1-3 ay arası vadeli mevduatların toplam içindeki payı %27.2'den %32.6'ya yükseldi.

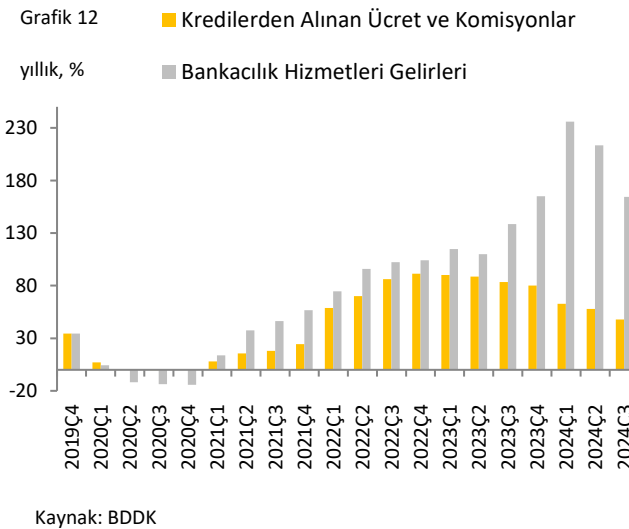
Mevduat dışı kaynaklar (MDK) yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %70.3 artışla 10 trilyon 39.8 milyar TL gerçekleşti. Mevduat faizlerindeki hızlı yükselişin bankaları alternatif kaynaklara yöneltmesinin etkisiyle ilk çeyrekte MDK'nın yıllık artış hızı %88.8 ile tarihi yüksek seviyede gerçekleşirken; YP MDK'nın yıllık artış hızındaki düşüşün etkisiyle ikinci çeyrekte MDK'nın artış hızı sert bir gerileme göstermişti. Üçüncü çeyrekte ise hem TP hem de YP MDK'nın yıllık artış hızında artış yaşanmasıyla MDK'nın yıllık artış hızında yeniden yükseliş yaşandı. Yurt içinde mevduat

faizlerindeki yükseliş devam ederken; yurt dışında faiz indirimlerinin fiyatlanmaya başlamış olması MDK'daki yükselişte etkili oluyor.

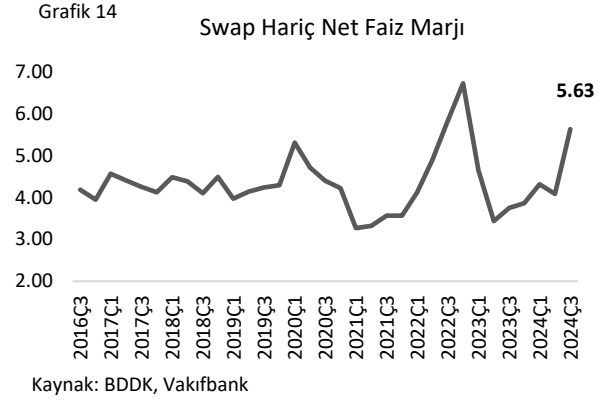
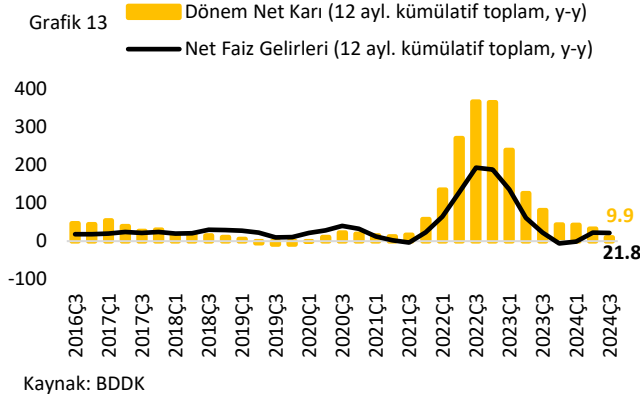
2024 yılının üçüncü çeyreğinde sektörün özkaynakları, bir önceki yılın aynı dönemine göre %39.3 artışla 2 trilyon 643.6 milyar TL gerçekleşti. Özkaynakların toplam pasifler içindeki payı ise ikinci çeyrekteki %8.8'den üçüncü çeyrekte %8.7'ye geriledi. 2024 yılının ikinci çeyreğinde %17.09 gerçekleşen sektörün sermayesinin risk ağırlıklı varlıklarına oranını gösteren sermaye yeterliliği rasyosu (SYR) ise üçüncü çeyrekte %18.2 gerçekleşti.

3.Kârlılık

2024 yılının üçüncü çeyreğinde hem faiz dışı gelirlere hem de faiz gelirlerinde yıllık artış hızı yavaşladı. Üçüncü çeyrekte baz etkisiyle net faiz gelirlerinin yıllık artış hızı ikinci çeyrekteki %72.3'ten %39.3'e gerilerken, faiz dışı gelirlerin yıllık artış hızı ise %112.6'dan %101'e geriledi. Kredi kullanımının azalması sonucu kredilerden alınan ücret ve komisyon gelirlerinin yıllık artış hızı üçüncü çeyrekte %47.9 ile 2021 yılı son çeyreğinden bu yana en düşük seviyeye geriledi. Enflasyonla birlikte artan harcamalar sonrası kredi kartı gelirlerindeki artış, sigorta gelirlerinin artması ve bankacılık hizmetlerindeki ücret güncellemeleri sonrası bankacılık hizmetleri gelirleri üçüncü çeyrekte yıllık bazda %164.4 arttı. Ancak baz etkisiyle bankacılık hizmetleri gelirlerinin yıllık artış

hızında da düşüş yaşandı. Böylece üçüncü çeyrekte net ücret ve komisyon gelirlerindeki artış %143.8 gerçekleşti.

Sektörün dönem net kârı yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %4.9 artışla 460.4 milyar TL'ye yükseldi. Sektörün aktif kârlılığı ikinci çeyrekteki %2.24'ten üçüncü çeyrekte %2'ye, özkaynak kârlılığı ise %25.5'ten %23.2'ye geriledi.

Türk Bankacılık Sektörüne İlişkin Seçilmiş Rasyolar (%)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024Ç3
Toplam Kredi/Toplam Mevduat	119.31	122.64	117.61	103.47	103.50	92.41	85.54	78.62	84.18
TGA/Toplam Kredi	3.35	3.05	4.04	5.68	4.27	3.27	2.16	1.64	1.76
Beklenen Zarar Karşılıkları/TGA	77.39	79.31	108.54	95.21	130.22	161.22	226.4	244.4	190.5
MDP/Mevduat	24.18	23.48	23.47	25.75	29.60	27.84	26.74	26.73	27.44
Likit Aktifler/Toplam Aktifler	17.29	16.71	17.69	18.81	19.79	23.64	21.00	23.08	22.96
Aktif Kârlılığı	1.37	1.51	1.40	1.09	0.96	1.01	3.01	2.63	2.01
Özkaynak Kârlılığı	12.50	13.67	12.82	9.96	9.76	13.02	30.67	28.82	23.22
Swap Hariç Net Faiz Marjı	3.95	4.12	4.50	4.30	4.22	3.57	6.73	3.87	5.63
Kre. Alı. Ücr. ve Kom. Gel. + Banka Hizm. Gel./Top. Gelirler	12.59	12.03	10.96	12.46	11.15	10.83	10.18	12.85	12.83
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	15.57	16.85	17.30	18.40	18.74	18.39	19.46	19.06	18.20
Özkaynaklar/Toplam Aktifler	10.99	11.02	10.91	10.96	9.82	7.75	9.81	9.02	8.66
Toplam Aktifler/GSYH*	103.97	103.96	102.89	104.15	120.96	127.00	95.55	89.63	77.84

Kaynak: BDDK, VakıfBank

2024 yılı üçüncü çeyrek rakamı için 2024 yılı üçüncü çeyrek GSYH verileri kullanılmıştır.

SEKTÖREL KREDİ DAĞILIMI								
Milyon TL	2021		2022		2023		2024Ç3	
	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)
Tarım	162,035	2.5	325,448	0.8	584,120	0.4	748.972	0.4
Avcılık	79	1.6	145	1.2	178	0.9	0.300	0.8
Ker. Ve Orm. Ürün.	1,388	2.2	3,375	0.9	6,130	0.5	7.739	1.2
Balıkçılık	3,549	4.0	8,626	1.2	15,304	0.4	22.100	0.2
Enerji Üre. Mad. Çık.	36,719	1.3	50,705	0.4	70,184	0.3	79.767	0.2
Enerji Üretmeyen Mad. Çıkarılması	33,580	4.1	46,969	1.7	63,575	4.2	88.995	3.0
Gıda, Meş. ve Tütün San.	156,972	2.4	240,921	1.4	326,678	1.0	431.305	0.9
Tekstil ve Tekst. Ürü. San.	164,730	2.6	258,059	2.0	372,810	1.6	498.232	1.9
Deri ve Deri Ür.San.	5,718	9.1	9,909	3.5	15,420	2.4	21.584	1.8
Ağaç ve Ağaç Ürün. San.	16,845	1.4	28,710	0.5	50,282	0.8	71.535	0.8
Kağıt Ham.ve Ürün. San.	42,888	1.2	75,967	0.5	109,976	0.4	145.011	0.4
Nük. Yakıt, Pet. Raf. ve Kok Köm. Ürt. San.	24,321	1.2	36,646	0.7	32,720	0.6	60.477	0.3
Kimya Ürün. San.	77,029	0.8	141,727	0.4	220,831	0.2	298.471	0.4
Kauçuk ve Plas.Ürün. San.	58,939	3.0	86,133	1.3	128,876	1.1	171.493	1.2
Diğer Met. Dışı Mad. San.	80,792	1.2	126,426	0.6	186,210	0.3	237.135	0.5
Metal Ana San. ve İşl. Maden Ürt. San.	179,007	1.9	289,265	1.0	452,228	0.6	626.939	2.2
Mak. Ve Tec. San.	54,083	2.6	96,716	0.9	159,893	0.4	234.886	0.5
Elekt. ve Optik Al. San.	51,832	4.6	85,453	3.0	145,378	1.5	189.916	1.0
Ulaşım Araçları San.	88,159	1.7	160,687	0.7	294,910	0.3	425.445	0.3
Başka Yerlerde Sınıf.mamış İm.San.	35,159	3.1	65,577	1.7	103,244	1.8	130.496	1.8
Elektrik, Gaz ve Su Kayn. Ürt. Dağt. San.	376,818	4.6	518,344	4.8	635,801	3.7	706.523	3.3
İnşaat	406,015	6.9	574,213	4.6	802,994	4.6	977.016	3.8
Ferdi Kredi Diğer	466,662	3.6	699,480	3.1	1,017,321	2.9	1346.872	3.4
Ferdi Kredi Konut	301,032	0.3	363,250	0.2	441,962	0.1	469.589	0.1
Ferdi Kredi Otomobil	13,473	1.1	50,382	0.2	97,200	0.1	80.706	0.3
Mot. Araç. Yak.Per. Sat.	82,735	3.2	141,463	1.5	226,890	0.8	321.014	0.9
Top. Ticaret ve Komisyonculuk	355,573	3.6	613,224	1.9	871,238	1.2	1062.575	1.4
Per. Tic. ve Kiş.Ürün.	154,662	4.3	244,651	2.6	341,411	1.5	447.129	1.4
Oteller	152,051	3.7	195,603	2.9	290,476	2.0	354.708	1.5
Restoranlar	20,042	2.8	29,351	3.6	42,282	1.5	56.695	1.3
Diğer Turizm	16,425	9.9	17,143	12.4	21,044	5.6	24.214	4.8
Demiryolu Taşımacılığı	2,565	2.3	4,843	0.2	5,612	0.1	7.067	0.1
Karayolu Yolcu Taş.	25,770	1.6	39,245	1.0	63,583	0.5	84.188	0.4
Karayolu Yük Taş.	36,227	2.8	67,070	1.3	109,779	0.6	147.209	0.7
Deniz Taşımacılığı	35,056	8.8	46,561	9.9	62,863	7.7	80.689	5.2
Hava Taşımacılığı	87,340	0.3	96,805	0.3	143,816	0.1	149.916	0.1
Diğer Taş. Faal. Ve Dep.	106,063	1.2	172,800	0.7	211,299	0.4	244.734	0.3
Haberleşme	22,884	1.3	16,112	1.1	23,633	0.7	35.378	0.7
Parasal Kurumlar (Banka, Fin. Şir.)	94,503	0.1	178,021	0.0	239,589	0.0	273.539	0.0
Diğ.Fin.Ara.(Ara.Kur, MKYO, GYO, RSYO)	18,130	1.7	25,003	2.3	21,601	2.4	144.887	0.4
İsteğe Bağlı Sigorta ve Emek.Hizm.	1,011	2.7	2,754	0.4	8,846	0.1	6.760	0.2
Diğer Finansal Aracılık	7,143	0.7	3,710	1.3	7,326	0.6	8.065	0.6
Emlak Kom.	60,156	7.4	91,118	5.3	126,376	7.6	162.819	5.9
Kiralama (Ulaş. Araç, Mak., Teç.)	36,609	3.6	55,326	1.1	89,547	0.5	126.890	0.6
Bilgisayar ve İlgili Faaliyetler	29,671	1.2	40,138	0.8	56,587	0.5	72.017	0.7
Araş. Danış.Rek.ve Diğ. F.	166,222	1.9	261,102	1.4	383,754	0.9	481.484	0.6
Kredi Kartları	309,816	2.5	685,735	1.5	1,625,731	1.2	2253.553	2.3
Sav. ve Kamu Yön. ve Zorunlu SGK.	77,958	0.1	117,775	0.1	177,222	0.0	192.609	0.0
Eğitim	14,131	7.4	18,639	4.4	27,829	5.7	28.948	5.3
Sağ. ve Sos.Hizm.	35,446	1.7	56,394	1.6	84,298	0.7	109.897	0.6
Kan. ve Atı.Tanzimi	1,849	1.9	3,061	1.7	4,559	0.9	5.910	3.3
Örgütsel Faaliyetler	8,297	1.1	14,482	0.7	23,443	0.4	32.042	0.1
Kül Eğl. ve Spor F.	21,837	1.7	28,194	1.4	32,698	1.0	36.517	1.1
Diğer Birey.Hizm.	45,559	4.7	70,189	4.0	113,114	2.1	137.878	1.7
İşçi Çal. Özel Kişiler	267	18.6	744	4.6	800	2.7	1.371	1.9
Uluslararası Örgüt ve Kur.	37	6.8	43	2.3	53	2.2	0.061	1.9
Diğer	33,949	6.5	59,412	5.2	92,029	4.4	107.792	3.3
Toplam	4,897,808	3.2	7,739,842	2.1	11,863,555	1.6	15270.056	1.7

Kaynak: BDDK